

BOSNA I HERCEGOVINA
BRČKO DISTRIKT BOSNE I HERCEGOVINE
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 115373 18 P
Brčko, dana 07.03.2022.godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, po sudiji Kavazović Zlatanu, odlučujući u pravnoj stvari tužiteljice B. L. iz B., zastupana po punomoćniku Marjanović Milenku, advokatu iz Brčkog, protiv tuženih B. S. iz B., zastupan po punomoćniku Krndelj Vanji, advokatu Kancelarije za pravnu pomoć Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, i H. D. iz B., zastupana po privremenom zastupniku Trivunović Cvijetinu, advokatu iz Brčkog, radi utvrđenja, v.sp. 4.000,00 KM, nakon održane javne glavne rasprave, zaključene dana 07.03.2022.godine, u prisustvu tužiteljice i njenog punomoćnika, tuženog B. S. i njegovog puomoćnika, te privremenog zastupnika tužene H. D., donio je sljedeću:

P R E S U D U

I

Utvrđuje se da tužiteljica B. L. ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na dijelu zemljišne parcele k.č.broj 222/3 „O.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 3 m², upisana u zk.ul.broj 698 k.o. B.- privremeni registar (uslovno formirana cjelina od dijela parcele tuženih 222/1, k.o. B.), a koji dio je išrafiran i naglašen sivom bojom i tako prikazan na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 14.02.2022. godine, te su tuženi B. S. i H.D. u tom dijelu dužni priznati i trpiti da se na osnovu ove presude tužiteljica B.L. uknjiži i upiše sa istim pravom u Registru zemljišta Osnovnog suda Brčko distrikta.

Preostali dio tužbenog zahtjeva tužiteljice B. L., kojim je tražila da se utvrdi da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na dijelu zemljišne parcele k.č.broj 222/3 „O.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 2 m², upisana u zk.ul.broj 698 k.o. B.- privremeni registar (što čini žuti dio iza kuće tužiteljice predstavljen na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 01.12.2021. godine), se odbija.

II

Obavezuju se tuženi B. S. i H. D. da tužiteljici B. L. naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 1.090,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema presude.

Obrazloženje

Tužiteljica B. L. iz B. (dalje tužiteljica) je dana 06.04.2018. godine ovom sudu podnijela tužbu protiv tuženih B. S. i H. D., radi utvrđenja.

U tužbi je navela da je poslije provedenog postupka izlaganja podataka o nekretninama i utvrđivanja prava na zemljištu, na osnovu rješenja Vijeća za izlaganje, broj DN-01-004-951-586/06 od 15.01.2008. godine, u privremenom registru Zemljišnoknjižnog ureda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine upisana kao nosilac prava građenja na zemljišnoj parceli koja je označena kao k.č.broj 223 „O.“, dvorište u površini od 42 m² i stambena zgrada u površini od 68 m², koja je upisana u zk.ul.broj 339 k.o. B.- privremeni registar; da su tuženi nakon što je završen i njihov postupak izlaganja, upisani kao nosioci prava građenja na susjednoj zemljišnoj parceli (pored njene parcele) označenoj kao k.č.broj 222/1 „O.“, dvorište od 99 m² i stambena zgrada na sprat sa podrumom 1 u površini od 127 m² i parceli k.č.broj 222/2 „K.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 2 m², upisane u zk.ul.broj 698 k.o. B.- privremeni registar; da je tek naknadno saznala da je u postupku izlaganja došlo do pomjeranja granica između navedenih parcela i to na njenu štetu, na način da je bez ikakvog valjanog pravnog osnova dio njene zemljišne parcele koju posjeduje i na kojoj je bila upisana kao nosilac stvarnih prava u javnim knjigama, preneseno tuženima i u tom dijelu u njihovu korist je na nezakonit način utvrđeno pravo građenja, sa kojim su isti i uknjiženi u registru zemljišta Osnovnog suda Brčko distrikta; da je, dakle, dio parcela na kojima su trenutno uknjiženi tuženi i to k.č.broj 222/1 i k.č.broj 222/2 na nezakonit način od strane Vijeća za izlaganje oduzet njoj, te utvrđeno pravo građenja u korist tuženih; da je to vidljivo i kroz poređenje površina parcela parničnih stranaka koje su imale prije i koje imaju poslije završenog izlaganja; te, da je tako njena parcela broj 223 prije izlaganja imala površinu od 115 m², a da sada ima 5 m² manje površine, dok, s druge strane, parcele tuženih broj 222/1 i broj 222/2 sada imaju 4 m² više površine, u odnosu na površinu koju su imale prije izlaganja.

Dalje je navela da je po saznanju za prednje kod Odjeljenja za javni registar Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine pokrenula postupak ispravke greške u položaju granica između parcela parničnih stranaka koju je učinilo Vijeće za izlagane, ali da se taj problem nije mogao riješiti u upravnom postupku pred pomenutim organom, već je upućena da zaštitu svojih prava zatraži pred sudom; da faktička granica između parcela parničnih stranaka na licu mjesta postoji od prije 1981. godine i ista nikada nije mijenjana, niti je bila sporna među pravnim prednicima parničnih stranaka, pošto su istu svojom voljom uspostavili, pa su tako i rješenjem Opštinskog suda u Brčkom, broj R.331/81 od 04.11.1982. godine između sebe i uredili među; te, da su pravni prednici tuženih, rješenjem Opštinskog suda u Brčkom, broj P-1073/83-I od 18.04.1984. godine, odbijeni sa tužbenim zahtjevom za smetanje posjeda.

Obzirom na navedeno, tužiteljica je nakon provedenog vještačenja po vještaku geodetske struke konačno opredijelila tužbeni zahtjev tražeći da se utvrdi da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na zemljišnoj parceli k.č.broj 222/3 „O.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 5 m², upisana u zk.ul.broj 698 k.o. B.-privremeni registar (uslovno formirana parcela od dijela parcele tuženih 222/1, k.o. B.), kako je prikazano na skici lica mjesta vještaka geodetske struke, što su tuženi dužni priznati i trpiti da se na osnovu presude ona (tužiteljica) uknjiži i upiše sa istim pravom u Registru zemljišta Osnovnog suda Brčko distrikta, uz obavezu tuženih da joj naknade troškove parničnog postupka.

Pored osnovnog tužbenog zahtjeva, tužiteljica je postavila i eventualni tužbeni zahtjev da se utvrdi da je stekla pravo građenja na navedenoj k.č.broj 222/3, te da su to tuženi dužni priznati i trpjeti da se na osnovu presude ona uknjiži i upiše sa istim pravom u Registru zemljišta ovog suda, te, da joj tuženi naknade i troškove parničnog postupka.

Tuženi B. S. je u odgovoru na tužbu istakao da su netačni navodi tužiteljice da je u postupku izlaganja došlo do pomjeranja granica na njenu štetu i da joj je oduzet dio zemljišne parcele u korist tuženih, obzirom da je Vijeće za izlaganje u provedenom postupku utvrdilo stanje kakvo je trebalo biti utvrđeno još osamdesetih godina i koje stanje odgovara međnoj granici određenoj na originalnim skicama premjeravanja; da je upravo iz rješenja o uređenju međe od 04.11.1982. godine, na koje se tužiteljica poziva u tužbi, a kojim je uređena međa između parcele tužiteljice i parcele tuženih, vidljivo da je još tada došlo do zauzeća parcele tuženih, odnosno njihovih predaka M. A. i B. S.1 u površini od 1,80 m², te je utvrđeno i da je dio kuće tužiteljice izgrađen na zemljištu tuženih, kao i postojeća betonska ograda; da, shodno tome, zauzeće parcele tuženih postoji još od 1982. godine, a i ranije, što je utvrđeno i od strane upravnog organa u postupku obnavljanja granica parcele, kao i od strane preduzeća GEO-MIC d.o.o. Brčko, prilikom izrade geodetskog snimanja faktičkog stanja; da navedeno proizilazi i iz parničnog predmeta broj P.2155/87-I, u kojem su pravni prednici tuženih podnijeli tužbu radi predaje u posjed i u kojem je obavljeno i vještačenje po vještaku geodetske struke; da zbog svega navedenog tužiteljica nema valjan pravni osnov za sticanje spornog dijela parcela tuženih; da navodna saglasnost za zauzeće prilikom izgradnje kuće tužiteljice nije ničim dokumentovana, niti je tužiteljica predočila bilo kakve dokaze da je takva saglasnost postojala, jer da jeste postojala, tužiteljica bi se do sada upisala u zvanične evidencije i na tom dijelu parcele, a ne rizikovala eventualno rušenje dijela kuće, te bi tu saglasnost i predočila u upravnom postupku, prilikom obnavljanja granica parcele; da tužiteljica, sve i da je postojala saglasnost za zauzimanje 0,50 m za izgradnju kuće, nema bilo kakvo opravdanje za zauzeće preostalog dijela nekretnina tuženih; da je iz postupaka vođenih pred sudom evidentno da su pravni prednici tuženih pravnom predniku tužiteljice osporavali izgradnju ograde na njihovom dijelu parcele, te je tokom tih postupaka i utvrđeno da postoji zauzeće parcele tuženih. Shodno navedenom predložio je da se tužbeni zahtjev u cijelosti odbije kao neosnovan, a tužiteljica obaveže da mu naknadi troškove parničnog postupka.

Kako se tuženoj H. D. u fazi pripremanja glavne rasprave nije mogla dostaviti tužba na adrese koje je dostavila tužitelja (... , B., i ... broj ..., B.), ovaj sud je, na osnovu odredbe člana 45 stav 2 tačka 4. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14 - dalje Zakon o parničnom postupku), rješenjem, broj 96 o P 115373 18 P od 02.10.2018. godine, tuženoj H. D. postavio privremenog zastupnika Trivunović Cvijetina, advokata iz Brčkog.

Tužena H. D. je, putem privremenog zastupnika, u odgovoru na tužbu opreza radi u cijelosti osporavala tužbeni zahtjev, tražeći da sud donese presudu u skladu sa dokazima u spisu.

Tužiteljica je u završnom izlaganju istakla kako smatra da se na osnovu provedenih dokaza u toku postupka mogu utvrditi sve relevantne i odlučne činjenice u ovoj pravnoj stvari, pa se tako može utvrditi, a to potvrđuje i vještak, da je ograda koja postoji na licu mjesta, sa takvim položajem bila i prije 1981. godine, jer je ista

uspostavljena na osnovu sporazuma pravnih prednika parničnih stranaka (na tom mjestu su ogradu postavili pravni prednici tuženih); da je tu činjenicu potvrdio i Opštinski sud u Brčkom u rješenju, broj P-1073/83-I od 18.04.1984. godine, na strani dva obrazloženja, gdje stoji da je između parničnih stranaka (prednika ovdje stranaka) „već 10 godina sporazumno određena i postavljena granica u vidu betonsko-željezne ograde i da je ista poštovana od parničnih stranaka sve do 1983. godine kada su nastali određeni sporovi“; da je tu činjenicu potvrdio i Okružni sud u Tuzli rješenjem, broj Gž. 1790/84 od 30.08.1984. godine, u kojem je rečeno da je tužitelj (pravni prednik ovdje tuženih) „napravio željeznu ogradu tako da je ona na mjestu gdje ćošak kuće ulazi u tužiočevu parcelu bila takođe uvučena za oko pola metra i tako se stanje tolerisalo sve do učinjenog smetanja“; da i ostali dokazi jasno potvrđuju da je ogradu na predmetnoj lokaciji sagradio pravni prednik tuženih i da je takav sporazum bio između parničnih stranaka (prednika ovdje stranaka); da su zbog te činjenice pravni prednici tuženih u nekoliko navrata podnosili tužbu protiv njenog pravnog prednika i gubili spor (u jednom predmetu su odbijeni, u drugom su povukli tužbu); da je do povrede njenog prava došlo prilikom izlaganja, kada su predmetne nekretnine izložene na njenu štetu; da ona u ovom postupku tražio da se ispoštuje faktičko stanje na terenu, koje je uspostavljeno na osnovu sporazuma između prednika parničnih stranaka; da je pravni prednik tuženog 1987. godine povukao tužbu i da je to jedan od dokaza da se saglasio sa stanjem na licu mjesta i da više nikada nije tražio ovo što sada tuženi traži; te, da je vještak potvrdio da je sadašnje stanje isto kao što je bilo 1981. godine.

S druge strane, tuženi B. S. je u svom završnom izlaganju naveo da sud treba da ocijeni da li je materijalna dokumentacija iz ovog postupka valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na zauzetoj nekretnini, a koja je zauzeta od 70-te godine kada je počela da se gradi kuća, pa do danas, što je utvrđeno od strane Vijeća za izlaganje; da je postojala saglasnost (kako to tvrdi tužiteljica), u svim tim silnim postupcima pred sudom bi se onda postigla neka nagodba (sporazum); da je i u postupku uređenja međe utvrđeno da je izvršeno zauzeće, a u tom postupku predlagači su negirali da je data bilo kakva saglasnost tad ili prije, te je međa uređena onako kako je vještak prezentovao u zadnjem nalazu; da se zauzeće vidi i na licu mjesta, jer je i kuća tužiteljice u parceli tuženih, te je takvim zauzećem skroz narušeno korištenje njegovog objekta na terenu, zbog čega je i ustao sa tužbom za predaju u posjed onoga što smatra da mu pripada i na čemu je upisan sa pravom građenja; da, što se tiče ograde, nema pisanih tragova gdje je ista bila, ko ju je tačno postavio, koji je bio njen položaj i da li je postojala saglasnost; da je po njemu tu ogradu očigledo napravila tužiteljica ili neki njen pravni prednik tokom ili nakon rata; da vještak nije utvrdio da je stanje isto kao 1981. godine, već je samo rekao da se može izjasniti na skicu u stanju spisa; da ne postoji razlog (nije naveden) zašto je došlo do povlačenja tužbe; te, da su zbog svega navedenog neosnovana oba zahtjeva tužiteljice, obzirom da ne postoji niti jedan pravni osnov da bi tužiteljica stekla pravo građenja.

Privremeni zastupnik tužene H. D. je u završnom izlaganju ostao kod toga da sud donese odluku na osnovu dokaza u spisu.

Tokom postupka provedeni su dokazi čitanjem isprava i to rješenja Osnovnog suda Brčko distrikta, broj 096-o-DN-o8-000087 od 18.01.2008. godine; rješenje Vijeća za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava na zemljištu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Dn.broj 01-004-951-586/06 od 15.01.2008. godine; zemljišnoknjižnog izvoda za zemljišnoknjižni uložak broj 339 k.o. B.- privremeni

registar od 24.01.2008. godine; zemljišnoknjižnog izvoda za zemljišnoknjižni uložak broj 697 k.o. B.- privremeni registar od 28.12.2017.godine; rješenja o uređenju međe Opštinskog suda u Brčkom, broj R.331/81 od 04.11.1982. godine; rješenja Opštinskog suda u Brčkom, broj P-1073/83-I od 18.04.1984. godine; skice lica mjesta od 08.11.1985. godine; skice snimanja R. 331/82 od 24.09.1982. godine; rješenja o povlačenju tužbe Osnovnog suda u Brčkom, broj P.2155/87-I od 27.02.1989. godine, sa zapisnicima iz tog predmeta; tužbe radi smetanja posjeda od 03.10.1983. godine; zapisnika u predmetu broj P 1073/83-I od 07.12.1983. godine i 18.04.1984. godine; rješenja o odbijanju tužbenog zahtjeva Opštinskog suda u Brčkom, broj P-1073/83-I od 18.04.1984. godine; žalbe tužitelja od 31.05.1984. godine; rješenja Okružnog suda u Tuzli, broj Gž. 1790/84 od 30.08.1984. godine; odgovora na tužbu od 19.10.1987. godine u predmetu P-2155/87; kopija katastarskog plana od 04.06.1975. godine i 03.07.1980. godine; zapisnika Pododjeljenja za katastarske knjige od 01.02.2018. godine sa skicom; zapisnika u predmetu R.331/81 iz 1982. godine; tužbe podnesene Osnovnom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 31.05.2018. godine; zapisnika o obnavljanju granica parcele Pododjeljenja za katastarske knjige od 15.08.2017. godine; geodetskog snimka privatne geodetske firme „GEO-MIC“ d.o.o. Brčko od 12.02.2018. godine; nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke Adžikić Mirze od 03.12.2021. godine, sa dopunom od 14.02.2022. godine; te je saslušan navedeni vještak, tužiteljica, tuženi B. S., te svjedoci N. R., M. A. i M. N.

Na osnovu provedenih dokaza, te ocjene istih kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u smislu odredbe člana 8 Zakona o parničnom postupku, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici zahtjev je tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na zemljišnoj parceli označenoj kao k.č.broj 222/3 „O.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 5 m², upisana u zk.ul.broj 698 k.o. B.- privremeni registar (uslovno formirana parcela od dijela parcele tuženih 222/1, k.o. B.), kako je prikazano na skici lica mjesta vještaka geodetske struke, što su tuženi dužni priznati i trpiti da se na osnovu presude uknjiži i upiše sa istim pravom u Registru zemljišta Osnovnog suda Brčko distrikta,

s tim da je, ukoliko sud ne usvoji osnovni, postavila i eventualni tužbeni zahtjev da se utvrdi da je stekla pravo građenja na navedenoj k.č.broj 222/3, uz zahtjev za uknjižbu tog prava u Registru zemljišta ovog suda,

a, od tuženih je potraživala i naknadu troškova parničnog postupka.

Za osnov svog zahtjeva tužiteljica je u tužbi istakla

da je poslije provedenog postupka izlaganja podataka o nekretninama i utvrđivanja prava na zemljištu, u privremenom registru Zemljišnoknjižnog ureda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine upisana kao nosilac prava građenja na zemljišnoj parceli koja je označena kao k.č.broj 223 „O.“, dvorište u površini od 42 m² i stambena zgrada u površini od 68 m², koja je upisana u zk.ul.broj 339 k.o. B.- privremeni registar;

da su tuženi nakon što je završen i njihov postupak izlaganja, upisani kao nosioci prava građenja na susjednoj zemljišnoj parceli (pored njene parcele) označenoj kao k.č.broj 222/1 „O.“, dvorište od 99 m² i stambena zgrada na sprat sa podrumom 1 u površini od 127 m² i parceli k.č.broj 222/2 „K.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 2 m², upisane u zk.ul.broj 698 k.o. B.- privremeni registar;

da je tek naknadno saznala da je u postupku izlaganja došlo do pomjeranja granica između navedenih parcela i to na njenu štetu, na način da je bez ikakvog valjanog pravnog osnova dio njene zemljišne parcele koju posjeduje i na kojoj je bila upisana kao nosilac stvarnih prava u javnim knjigama, preneseno tuženima, tako da sada ima 5 m² manje površine u odnosu na površinu koju je imala prije izlaganja;

da je po saznanju za prednje kod Odjeljenja za javni registar Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine pokrenula postupak ispravke greške u položaju granica između parcela parničnih stranaka koju je učinilo Vijeće za izlaganje, ali da je od strane tog organa upućena da zaštitu svojih prava zatraži pred sudom;

da faktička granica između parcela parničnih stranaka na licu mjesta postoji od prije 1981. godine i ista nikada nije mijenjana, niti je bila sporna među pravnim prednicima parničnih stranaka, pošto su istu svojom voljom uspostavili, koju među su između sebe i uredili rješenjem Opštinskog suda u Brčkom, broj R.331/81 od 04.11.1982. godine;

te, da su pravni prednici tuženih rješenjem Opštinskog suda u Brčkom, broj P-1073/83-I od 18.04.1984. godine, odbijeni sa tužbenim zahtjevom za smetanje posjeda.

Tužiteljica je u svom iskazu navela da je objekat koji drži u posjedu porodična kuća njenih roditelja D. S. i D. N. i da je to ona naslijedila nakon očeve smrti i ostavinske rasprave iza njega, na kojoj joj je majka poklonila tu kuću, a u istoj živi od svog rođenja; da je kuća renovirana 70-ih godina i u to vrijeme su bili normalni komšijski odnosi sa M. A. i M. S., ujakom i majkom od tuženog B. S.; da je ograda i postavljena prilikom renoviranja, kada je baka od B.S. poklonila njenoj majci dio zemljišta, a velika greška njenih roditelja je što to nisu i papirološki sredili; da je M. A. napravio ogradu, tako što je napravio tarapet i samo razvukao žicu od komšija P. i od njih; da su tokom rata tu bile izbjeglice, koje su tu žicu skinule, te je ostao samo temelj; da je nakon rata, kada je dobila u posjed kuću, odlučila da napravi zidić na postojećem temelju; da su problemi krenuli kada su majka i ujak tuženog B.S., B.S.1 i M.A. počeli da prave kuću, kom prilikom su se od projekta proširili metar u dužinu i metar u širinu i od tada im oni (tužiteljica i njeni roditelji) smetaju, nakon čega su i započeli da se tužakaju sa njenim roditeljima; da njoj tuđe ne treba, već samo ono što im je dato na korištenje i nije istina da su dobili na poklon samo jednu ciglu da sagrade; da, dakle, nije istina da su se proširili, nego im je dato na poklon sedamdeset i neke od njihove majke i nikome nije smetalo do 1983. godine, kada su B.S.1 i M.A. započeli sa gradnjom kuće; da je međna granica prema uređenju međe išla pravo, jer su se njeni roditelji nekad pomirili sa B.S.1 i M.A.; da je samo za ogradu zvala inspekciju, dok za druge stvari nije, niti će zvati; da ponavlja kako je je zidić sagradila na postojećem temelju, koji je sagradio M. A., i da nije tačno da je imala namjeru da taj zidić sruši i da se proširi; te, da tuženi nikad nije prolazio oko kuće, odnosno prolazio je samo kad je bila stara kuća.

Tuženi B. S. je istakao da mu je tužiteljica komšinica i da se poznaju od 1999. godine, kada je došao iz L.; da je i prije toga živio tu, gdje je rođen, a tu su živjeli i njegov daidža M. A. i majka M. S.; da je ograda bila žičana do prozora, a taj dio kuće, čošak, je poklonjen za debljinu cigle da se prošire, ali da se ne sjeća kad tačno, jer je bio dijete, s tim da zna da je bilo prije rata; da osim toga ne zna ni kad su dograđivali kuću, upravo iz razloga što je bio dijete; da je njegova majka poklonila za ciglu da se prošire i tad nisu zaključili nikakav ugovor, a majka mu je to rekla nakon 2000-te godine; da je sama država rekla gdje se nalazi granica, a da on ne spori dio gdje je kuća napravljena (trokut broj 1 u dopuni nalaza vještaka geodetske struke), jer nije

neko ko bi rušio kuću; da je za ogradu podnio tužbi i traži da se ista skloni, tj. traži da mu se vrati do granice gdje je njegov pokojni djed kupio zemljište; da sadašnja ograda nije bila prije, već je bila žičana; te, da on ne može da koristi svoj objekat, tj. ne može da obiđe oko svoje kuće, a to mu smanjuje i cijenu u slučaju kad bi prodavao nekretninu.

Svjedok N. R. je prilikom svjedočenja istakao da je šef Pododjeljenja za katastarske knjige od 2005. godine, u okviru kojeg je do prije godinu dana bilo i Vijeće za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava na zemljištu; da tužiteljicu poznaje iz viđenja, jer je podnosila neki zahtjev, ali da se ne može sjetiti šta tačno; da misli kako su njegovi službenici izlazili povodom tog zahtjeva i snimali faktičko stanje na terenu; da mu oko ovog slučaja nije ništa poznato; da je postupka izlaganja objedinjavanje, tj. usaglašavanje katastarskog i gruntovnog stanja, a radi uspostavljanja jedinstvenog zemljišnog stanja; da je 1987. godine bilo avionsko snimanje grada B., kada su stranke obilježavale (u skladu sa dogovorom ili samovoljno) granice parcela; da se prilikom izlaganja predoči to stanje po avionsnimanju i ako se obje stranke slažu, to stanje se onda i prihvati, a ako se ne slažu, onda se nanosi katastarsko stanje kakvo je ranije bilo; da se u tom postupku izlaganja strankama predočava kako avionsko stanje koje nije bilo na snazi, tako i katastarsko stanje koje je na snazi, pa ako stranka stavi određen prigovor, onda geometri idu na teren (lice mjesta); te, da bez zajedničke saglasnosti stranaka se ne može vršiti ispravka u katastarskom operatu.

Svjedok M. A. je naveo da mu je tuženi B.S. sestrić i da je bio suvlasnik nekretnine, koja je sada u vlasništvu B.S.; da je spor sa majkom od tužiteljice počeo kada je krenula da pravi kuću; da mu je poznato da je tužiteljica jednim dijelom svoje kuće ušla u njihov posjed, parcelu; da je prilikom gradnje kuće majci tužiteljice, nakon što je srušila stari objekat, falilo dio placa, te je molila da joj se dozvoli za ciglu da se proširi, što je i dozvoljeno, ali da je zauzela negdje oko 2 m², iako za to nije imala saglasnost, već samo za dužinu cigle; da nikad nije, koliko se on sjeća, imala pismenu saglasnost za to proširenje; da je i on vodio neki sudski postupak; da im smeta taj zid, jer je postavljen tačno iza kuće, tako da se ne može prolaziti; da se ne sjeća da mu je 1984. godine odbijena tužba; te, da je ograda bila i prije i udarala je u njenu kuću, a da sad ograda ne može biti na istom mjestu kao prije.

Svjedok M.N. je prilikom davanja iskaza navela da je tužiteljici bila komšinica od 1975. godine pa do rata 1992. godine; da su ranije i kod njih i kod majke tužiteljice D.N. bile male kućice, a da je između kuća bilo dvorište i stara željezna ograda (žica) do 1977., 1978. godine; da je majka tužiteljice D.N., kada je htjela da pravi kuću, došla i pitala može li proširiti za jednu ciglu; da je ograda, kada su kuće bile manje, išla pravo i nije zahvatala njihovo zemljište, ali je kasnije D.N., umjesto za jednu ciglu, ušla u njihovo za dva dodatna metra, iako nije bilo nikakvih uslova, odnosno saglasnosti za to; da su oni 1981. godine odlučili da ruše staru i prave novu kuću; da je prije bila žičana ograda, a sad je na terenu betonski zid; da se taj dio nije mijenjao, već samo dio zbog izgradnje kuće; te, da ograda stoji i sad, kakva je bila i prije, odnosno ide pravo, samo što je prije bila žičana, a sad je betonska.

U toku postupka proveden je vještačenje po vještaku geodetske struke Adžikić Mirzi na okolnosti identifikacije parcela označenih kao k.p. broj 223, broj 222/1 i broj 222/2 k.o. B.(privremeni registar), istorijata tih parcela po starom i novom premjeru, kao i po izlaganju (za period od 01.01.1980.godine pa do dana izrade tog nalaza), uz

obavezu vještaka da se izjasni da li, poredeći faktičko stanje i stanje na važećim geodetskim podlogama (nakon izlaganja), postoji kakvo zauzeće parcela tuženih, pa ako postoji, da se izjasni o obliku i dimenzijama zauzetog dijela površine. Osim toga, vještaku je naloženo i da provede uslovno cijepanje, tako da formira dvije uslovne parcele (jedna za zauzeti dio k.p. broj 222/1 i drugu za zauzeti dio k.p. broj 222/2), te da sačini skicu lica mjesta na kojoj će se naznačiti stanje na važećim katastarskim planovima na dan 01.01.1980.godine, u vrijeme vođenja postupka smetanja posjeda broj P-1073/83-1, u vrijeme vođenja postupka R-331/81, u vrijeme aerofotogrametrijskog snimanja koje je sprovedeno '80-ih godina, u vrijeme provođenja postupka izlaganja parcela svih parničnih stranaka, te, u vrijeme izrade nalaza prema važećim geodetskim podlogama i dana faktičkog stanja na terenu.

Vještak je u svom nalazu i mišljenju naveo da je izvršio uviđaj na licu mjesta i geodetsko snimanje postojećih objekata koji se nalaze na predmetnim parcelama, a nakon toga i uvid u važeće digitalne katastarske planove, gruntovne planove, katastarski operat za k.o. B., zemljišnoknjižnu evidenciju za k.o. B. i privremeni registar za k.o. B., kao i arhiv. Dalje je naveo da su predmet spora nekretnine tužiteljice koje su na digitalnom katastarskom operatu i privremenom registru za k.o. B. upisane kao k.p.broj 223/1, zvana „O.“, u dijelu dvorište površine 33 m² i u dijelu stambena zgrada broj 1 površine 64 m² i k.p.broj 223/2, zvana „O.“, ostalo neplodno zemljište površine 4 m², obje upisane u zk.ul.broj 6142 privremenog registra za k.o. B., u kome se u B listu istog kao nosilac prava građenja vodi tužiteljica sa dijelom od 1/1, odnosno ista je upisana u zk.ul.broj 6141 privremenog registra za k.o. B., u kome se u B listu istog kao vlasnik vodi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine sa dijelom od 1/1; da navedenim parcelama prema ranijem premjeru koji je važio do donošenja rješenja Vijeća za izlaganje odgovara dio k.p.broj 635, zvana „A.“ u dijelu dvorište površine 47 m² i u dijelu stambena zgrada broj 1 površine 66 m², upisana u Posjedovni list broj 338 k.o. B., u kome je kao posjednik bila upisana tužiteljica sa dijelom od 1/1, a prema gruntovnim podacima odgovara dio k.č.broj 2/240, kuća k.broj 72 sa kućištem i dvorištem površine 148 m², upisana u zk.ul.broj 2162 k.o. B., gdje je kao vlasnik u B listu upisana Društvena svojina sa dijelom od 1/1, dok je u C listu istog uknjiženo pravo korištenja na zemljištu upisanom u AI listu i pravo vlasništva u AII listu u korist Š. A. sa dijelom od 1/1.

U pogledu parcela tuženih vještak je istakao da su iste na digitalnom katastarskom planu i privremenom registru zemljišta za k.o. B. označene kao k.p.broj 222/1, zvana „O.“, u dijelu dvorište površine 99 m² i u dijelu stambena zgrada na sprat sa podrumom broj 1 površine 127 m² i k.p.broj 222/2, zvana „K.“, ostalo neplodno zemljište površine 2 m², obje upisane u zk.ul.broj 697 privremenog registra za k.o. B., u kome se u B listu istog kao nosilac prava građenja vode tuženi H. D. sa dijelom od 1/4 i B. S. sa dijelom od 3/4, odnosno ista je upisana u zk.ul.broj 696 privremenog registra za k.o. B., u kome se u B listu istog kao vlasnik vodi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine sa dijelom od 1/1; da tim parcelama prema ranijem premjeru koji je važio do donošenja rješenja Vijeća za izlaganje odgovaraju k.p.broj 634/1, zvana „U.“, u dijelu dvorište površine 115 m² i u dijelu stambena zgrada broj 1 površine 107 m² i k.p.broj 634/2, zvana „U.“, ostalo neplodno zemljište površine 2 m², obje upisane u Posjedovni list broj 1152 k.o. B., u kome su kao suposjednici bili upisani M. A. sa dijelom od 1/2 te tuženi B. S. i H. D. sa dijelom od po 1/4; da su prema gruntovnim podacima navedenim parcelama odgovarale k.č.broj 2/174, kuća k.broj 135 sa kućištem i dvorištem površine 222 m² i k.č.broj 2/347, ostalo neplodno zemljište površine 2 m², upisana u zk.ul.broj 2142 k.o. B., gdje je kao vlasnik u B listu upisana Društvena svojina sa dijelom od 1/1, dok je u C listu istog uknjiženo pravo

korištenja na zemljištu upisanom u AI listu i pravo vlasništva u AII listu u korist M. A. sa dijelom od $\frac{1}{2}$ i tuženih sa dijelom od po $\frac{1}{4}$.

Što se tiče kretanja vlasništva na parcelama tužiteljice vještak je naveo da je na osnovu Dn-a broj 2880/65 od 22.11.1965. godine, a temeljem rješenja Odjeljenja za finansije SO Brčko od 13.08.1964. godine, zemljište opisano u AI listu zk.ul.broj 2162 k.o. B. uknjiženo kao Društvena svojina sa dijelom od $\frac{1}{1}$, dok je uvidom u C list navedenog zk.ul.broj 2162 ustanovio da je dana 22.11.1965. godine, Dn.broj 2880/65, uknjiženo prvo korištenja zemljišta pod zgradom i koje služi za redovnu upotrebu zgrade opisano u AI k.č.broj 2/240 u korist sopstvenika zgrade upisane kao tijelo II dok na tom zemljištu postoji zgrada; da je taj upis ostao važeći do 16.01.2008. godine, kada je na osnovu DN.broj 87/08 i rješenja Vijeća za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava na zemljištu broj: DN-01-004-951-586/06 od 15.01.2005 godine, izvršen upis k.p.broj 223, k.o. B., u zk.ul.broj 6142, privremenog registra zemljišta u kome je u B listu istog kao nosilac prava građenja upisana tužiteljica sa dijelom od $\frac{1}{1}$, odnosno ista je upisana u zk.ul.broj 6141, privremenog registra zemljišta za k.o. B., u kome se u B listu istog kao vlasnik vodi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine sa dijelom od $\frac{1}{1}$; te, da je spiskom promjena broj 333/2012 od 26.11.2012. godine, a na osnovu zahtjeva broj UP-I-29-001556/12 i grafičkog izvoda broj UP-I-22-001250/12 izvršena promjena na digitalnom katastarskom operatu i privremenom registru za k.o. B. na način da je izvršeno cijepanje k.p.broj 223 i tom prilikom su nastale predmetne parcele k.p.broj 223/1 i k.p.broj 223/2 u današnjem obliku i površini.

U pogledu kretanja posjeda na parceli k.p.broj 635 k.o. B., vještak je istakao da je ista bila upisana u Pl.broj 3387 k.o. B., gdje se kao posjednik vodila D. A. sa dijelom od $\frac{1}{1}$, da bi spiskom promjena broj 150/82 izvršen prenos prava posjeda na D. S. sa dijelom od $\frac{1}{1}$ (osnov rješenje o nasljeđivanju iza D. A.); da je zatim spiskom promjena broj 210/82 na osnovu prijavnog lista izvršena uplanja postojeće stambene zgrade na k.p.broj 635, nakon čega je u Pl.broj 338 važio upis k.p.broj 635, „u.“ u dijelu dvorište 50 m², u dijelu kuća broj 20 površine 65 m², uz napomenu da je na skici snimanja koja je sastavni dio promjene 210/82, pored snimljenog i uplanjenog objekta, snimljena i postojeća ograda između tadašnje k.p.broj 635 i k.p.broj 634 k.o. B., te da je ista na skici prikazana kao nova granica između predmetnih parcela, ali da procedura kojom bi se ta ograda i ozvaničila kao buduća međna granica između tih parcela nije provedena do kraja prema pravilima struke i tom prilikom nije došlo do promjene međnih granica na katastarskim planovima i katastarskom operatu; da je, u međuvremenu, došlo do prenosa prava posjeda, tako što je sa D. S. posjed prešao na tužiteljicu sa dijelom od $\frac{1}{1}$, a u toku 2003. godine izvršen je prelazak sa analognih na digitalne katastarske planove, čime je došlo i do promjena u katastarskom operatu u smislu izmjena površina parcela, pa je tako umjesto dotadašnjeg upisa važio upis k.p.broj 635, „A.“ u dijelu dvorište 47 m², u dijelu stambena zgrada 1 površine 66 m².

Za parcele tuženih vještak navodi da su iste u gruntovnici imale oznaku k.č.broj 2/174 i k.č.broj 2/374 i da su bile upisane u zk.ul.broj 2142, gdje je u AII listu upisana porodična stambena zgrada na sprat sa podrumom na k.č.broj 2/174, a da je u B listu na zemljištu opisano u AI bila uknjižena Društvena svojina sa $\frac{1}{1}$; da je DN.brojem 937/88 od 27.04.1988. godine, a na osnovu rješenja o tehničkom pregledu građevinskih radova od 04.04.1988. godine i rješenja Opštine Brčko broj 06-361-31 od 04.04.1988. godine i prijavnog lista broj 53/88 od 19.02.1988. godine, uknjiženo pravo svojine na zgrade upisane u AII u korist M. A. sa dijelom od $\frac{1}{2}$, dok je DN-om broj 2066/88 od 10.10.1988. godine, na osnovu ugovora o darovanju od 25.08.1988. godine, uknjiženo pravo svojine na $\frac{1}{2}$ porodične zgrade upisane u AII, B.

S.1 u korist tuženih sa dijelom od po $\frac{1}{4}$; da su ti upisi ostali važeći do postupka izlaganja, kada je dana 07.04.2014. godine, Dn.broj 1553/14, a na osnovu rješenja Vijeća za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava na zemljištu broj DN-01-004-951-2081/06 od 14.10.2013. godine, izvršen upis k.p.broj 222/1 i k.p.broj 222/2, k.o. B., u zk.ul.broj 697 privremenog registra zemljišta, u kome su u B listu istog kao nosioci prava građenja upisani M. A. sa dijelom od $\frac{1}{2}$, te tuženi sa dijelom od po $\frac{1}{4}$, s tim da je dana 22.03.2016. godine, Dn.broj 1228/16, na osnovu ugovora o kupoprodaji notarski obrađenog u B. dana 18.03.2016. godine kod notara Dragičević Ljiljane, broj OPU-614/16, uknjiženo pravo građenja na $\frac{1}{2}$ dijela nekretnina M. A. u korist tuženog B. S. sa dijelom od $\frac{3}{4}$ (prirast $\frac{1}{4} + \frac{1}{2} = \frac{3}{4}$).

U vezi kretanja posjeda na parcelama tuženih koje su nosile oznaku k.p.broj 634/1 i k.p.broj 634/2 k.o. B., vještak je istakao da je 1980. godine važio upis k.p.broj 634, „u.“ u dijelu dvorište 148 m² i u dijelu kuća broj 32 sa zgradom površine 76 m², a koja je bila upisana u Posjedovnom listu broj 1152 k.o. B., gdje se kao posjednik vodio M.A.1 sa dijelom od $\frac{1}{1}$; da je nakon toga 1981. godine izvršen prenos prava posjeda sa njega na M. A. sa dijelom od $\frac{3}{4}$ i B. S.1 sa dijelom od $\frac{1}{4}$ (spisak promjena 11/81), da bi potom 1988. godine na navedenoj katastarskoj parceli izvršena uplana postojeće stambene zgrade, tako da je važio upis k.p.broj 634, „u.“ u dijelu dvorište površine 118 m² i u dijelu kuća i zgrada površine 106 m² (spisak promjena 27/88); da je iste 1988. godine izvršen i prenos prava posjeda u Posjedovnom listu broj 1152, te je važio upis B. S.1 sa dijelom od $\frac{1}{4}$, M. A. sa dijelom od $\frac{2}{4}$ i tuženog B. S. sa dijelom od $\frac{1}{4}$, a potom je izvršen i prenos prava posjeda sa B. S.1 na tuženu H.D. sa dijelom do $\frac{1}{4}$; da je tokom 2003. godine izvršen prelazak na digitalne katastarske planove i tom prilikom došlo je i do promjena na predmetnoj katastarskoj parceli, tako ja je ista označena kao k.p.broj 634 „u.“ u dijelu dvorište 117 m² i u dijelu stambena zgrada 1 površine 107 m², da bi zatim navedena parcela, spisak promjena broj 77/2012 od 27.11.2012. godine, a na osnovu zahtjeva broj UP-I_29-00993/12 i grafičkog izvoda broj UP-I-22-001250/12, cijepana i tom prilikom su nastale k.p.broj 634/1, zvana „U.“, u dijelu dvorište površine 115 m² i u dijelu stambena zgrada broj 1 površine 107 m² i k.p.broj 634/2, zvana „U.“, ostalo neplodno zemljište površine 2 m²; te, da drugih promjena na tim parcelama nakon toga nije bilo.

Na kraju svog nalaza vještak je naveo da je dana 11.11.2021. godine izvršio geodetsko snimanje na predmetnim parcelama i to postojećih stambenih zgrada tužiteljice i tuženih, kao i postojeće ograde između spornih nekretnina, nakon čega je sve snimljene detalje predstavio na skici lica mjesta od 01.12.2021. godine, koja je sastavni dio ovog nalaza i mišljenja i upoređeni su sa važećim stanjem na digitalnom katastarskom planu; da su na skici lica mjesta postojeći stambeni objekti prikazani zelenim linijama i odgovarajućim šrafurama, a trenutno stanje na važećem digitalnom katastarskom planu prikazano je crnim linijama, dok je položaj postojeće zidane betonske ograde, koja je ujedno i granica faktičkog posjeda na licu mjesta prikazana crvenom bojom; da je položaj međne granice koja je bila važeća do donošenja rješenja Vijeća za izlaganje prikazana plavim linijama; da je daljom analizom važećeg stanja međnih granica na digitalnom katastarskom operatu i stanja na terenu, odnosno položaja postojeće betonske ograde koja čini granicu faktičkog posjeda, ustanovio da postoji zauzeće od strane tužiteljice dijela nekretnine k.p.broj 222/1, k.o. B., na kojoj su sa pravom građenja upisani tuženi, te je položaj i površinu zauzeća na skici lica mjesta prikazao žutom bojom i isto iznosi 5 m²; da bi se uslovnim cijepanjem dijela koji predstavlja zauzeće formirala katastarska parcela i to k.p.broj 222/3, „O.“, ostalo neplodno zemljište površine 5 m²; da je uvidom u katastarski operat i stanje na katastarskim planovima na dan 01.01.1980. godine, te upoređujući isto sa stanjem u vrijeme vođenja postupaka R-331/81 i P-1073/83-1 i stanjem koje je

važilo do trenutka donošenja rješenja Vijeća za izlaganje ustanovio da je međna linija između predmetnih nekretnina bila nepromjenjena i ista je prikazana na skici lica mjesta plavim linijama.

Zaključak je vještaka da granica između predmetnih nekretnina koja je nastala aerofotogrametrijskim snimanjem u toku 1987. godine, a koja je bila predmet izlaganja pred Vijećem za izlaganje i koja je kao takva i usvojena pred istim Vijećem, nije mijenjana do trenutka pisanja nalaza, a kako su položaji međnih granica jasno prikazani na skici lica mjesta od 01.12.2021. godine i to kao stanje koje je važilo do izlaganja (plava linija), stanje koje važi nakon izlaganja (crna linija), te faktičko stanje (postojeća ograda-crvena linija), kao takvi se mogu i upoređivati na pomenutoj skici.

Obrazlažući svoj nalaz i mišljenje na ročištu za glavnu raspravu vještak je istakao da je trenutno važeće digitalno stanje formirano nakon izlaganja; da je crvena linija sa njegove skice lica mjesta postojala i prije 1981. godine, a da je plava linija iz predmeta uređenja međe, u kojem je sastavni dio bio nalaz vještaka i u tom predmetu je vještak rekao u kojem pravcu ide međa; da i dan danas ograda lomi, prolazi pored objekta tužiteljice, a i na svakoj ranijoj skici je postojala ograda, odnosno taj lom; da zauzeće svakako postoji, obzirom da je međa uređena na drugi način; da je na katastarskoj parceli broj 635 objekat uplanjen 1982. godine; da u predmetu sp 210/82 (po zahtjevu D. S., prednika tužiteljice, za evidentiranje promjene na stambenom objektu na parceli broj 635) na skici lica mjesta stoji ucrtan objekat koji prelazi crnu među (koja međa odgovara plavoj međi sa njegove skice lica mjesta od 01.12.2021. godine), a ucrtana je i ograda, s tim što su poništene crne linije u mjestima gdje ne odgovaraju ogradi; da navedena skica lica mjesta pokazuje da je tad vršena neka promjena, da je pomjerana međna linija, ali da nako toga u kancelariji nije izvršena promjena na način kako bi trebala struka da uradi; da je crvena linija sa skice lica mjesta iz 1982. godine koja sada postoji na terenu; da međna granica nakon izlaganja ne odgovara niti jednom stanju; da je u dijelu koji se odnosi na objekat tužiteljice međa ispravljena prije izlaganja, ali samo za ugao kuće; da je dešifrovan snimak iz 1987. godine i zato je došlo do pomjeranja granice prema parceli tužiteljice; da ne zna ko je radio dešifrovanje, ali da se može složiti da se to stanje po snimku iz 1987. godine razlikuje od faktičkog stanja; da nije našao pravni osnov zauzeća u tom dijelu; da je na skici lica mjesta 201/82 crvena ograda identična crvenoj ogradi sa njegove skice lica mjesta.

Nakon što je vještak geodetske struke sačinio, a potom i obrazložio svoj nalaz i mišljenje, ukazala se potreba za izradom dopune nalaza na okolnosti da vještak još jednom uvidom u predmete suda R 331/81, P 1073/83 i P 20155/87 (u kojima se nalaze kako zapisnik o uviđaju na licu mesta uz prisustvu vještaka geodetske struke tako i skice lica mjesta na kojima su prikazana faktička stanja na terenu, položaj stambenih objekata parničkih stranka i položaj betonske ograde na licu mjesta u to vrijeme), te uvidom u skicu lica mjesta i izreku rešenja o uređenju međe, tačno utvrdi da li je ograda koja postoji na licu mesta, betonska, na istom mjestu postojala i pre 1981.godine (pošto je u predmetu R 331/81 i konstatovana da postoji) i da zatim na skici prikaže kako je uređena međa u skladu sa rješenjem o uređenju međe R 331/81, a potom i da, pored uslovnog cijepanja koje je dato u osnovnom nalazu, da i uslovno cijepanje u skladu sa uređenom međom rešenjem R 331/81.

U dopuni nalaza i mišljenja od 14.02.2022. godine vještak je istakao da je obavio uvide u predmete suda zavedene pod brojem R 331/81, P 1073/83 i P 2155/87; da je analizom sadržaja u predmetu broj R 331/81 ustanovio da je, prema izjavi i skici snimanja vještaka geodetske struke angažovanog u tom postupku, na licu mjesta u

vrijeme geodetskog snimanja od strane vještaka postojala ograda čiji položaj je prikazan na skici lica mjesta od 24.09.1982. godine, ali da nije u mogućnosti da se izjasni da li je ta ograda postojala u svom položaju i prije 1981. godine, odnosno prije perioda u kojem je sačinjena skica; da je zatim na skici lica mjesta od 14.02.2022. godine, koja je sastavni dio dopune njegovog nalaza i mišljenja, prikazao pravac pružanja međne linije u skladu sa rješenjem o uređenju međe broj R 331/81 od 04.11.1982. godine, tako što je ista prikazana plavom linijom koja se pruža između tačaka „C“ i „D“; da je nakon toga izvršio uslovno cijepanje predmetnih nekretnina kako mu je traženo u zadatku za vještačenje, tj. u skladu sa uređenom međom prema rješenju R 331/81, te bi se takvim uslovnim cijepanjem formirale dvije zasebne diobne cjeline koje su na skici lica mjesta označene kao:

- dio parcele tužiteljice, tj. dio k.p.broj 223/1, k.o. B., površine 1 m², išrafiran i naglašen žutom bojom, i
- dio parcele tuženih, tj. dio k.p.broj 222/1, k.o. B., površine 3 m², išrafiran i naglašen sivom bojom.

Na kraju dopune vještak je naglasio da su novoformirane, odnosno opisane diobne cjeline, formirane na osnovu položaja međnih granica prema trenutno važećem digitalnom katastarskom operatu, sa jedne strane, i prema stanju međnih granica koje je sud uredio svojim rješenjem u predmetu broj R 331/81, sa druge strane. Na ročištu je vještak istakao i da je faktička granica (crvena boja) postojala i kada je vođen postupak uređenja međe tokom 1981-1982. godine.

Iz rješenja Opštinskog suda u Brčkom, R.331/81. od 04.11.1982. godine, u vanparničnom predmetu predlagača M. A. i B. S.1, protiv protivnika predlagača D. S. i SIZ-a stanovanja B., radi uređenja međe, proizilazi da je utvrđena i obnovljena međa između parcele predlagača k.č.broj 634, upisane u Pl.broj 1152 k.o. B., i parcele SIZ-a stanovanja B. k.č.broj 633 k.o. B., i parcele protivnika predlagača D. S. k.č.broj 635 upisana u Pl.broj 338 k.o. B., tako da međa između parcela broj 634 i broj 633 ide pravolinijski pravcem zapad-istok u dužini od 14,44 metra i to od tačke A do tačke C, kako je označeno na skici snimanja, a između parcela broj 634 i broj 635 međa se proteže pravcem sjever-jug od tačke C, koja se nalazi na tromedi parcela broj 633, 634 i 635, i ide dalje prema tački D, koja se nalazi prema ulici D.

U obrazloženju tog rješenja je, između ostalog, navedeno da je na licu mjesta utvrđeno zauzeće zemljišta predlagača stambenim objektom protivnika predlagača D. S., koji je svojim jugozapadnim uglom unijet za 0,5 metara u zemljište predlagača, tako da ukupno zauzeće zemljišta predlagača stambenim objektom i postojećom betonskom ogradom iznosi 1,5 m²; da je protivnik predlagača D. S. prije izlaska i mjerenja vještaka geometra naveo da su mu svojevremeno predlagači i zemljišnoknjižni prednik predlagača dali saglasnost prilikom gradnje navedenog objekta da može izvršiti zauzeće njihovog zemljišta, ali da se ne može tačno izjasniti o veličini zauzeća; da su, s druge strane, predlagači negirali da su svojevremeno dali takvu saglasnost; da je sud, imajući u vidu nađeno stanje, te ispoljenu saglasnost stranaka, među između parcela stranaka utvrdio i obnovio prema nalazu vještaka geometra; te, da stranke, ukoliko nisu zadovoljne tako uređenom međom, obzirom na zauzeće zemljišta, mogu u parnici raspraviti sporno pitanje zauzeća u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti tog rješenja. Navedeno rješenje je postalo pravosnažno 20.01.1983. godine.

Dana 03.10.1983. godine M. A. je podnio tužbu protiv D. S. zbog smetanja posjeda, te je Opštinski sud u Brčkom, nakon provedenog postupka 18.04.1984.

godine donio rješenje, broj P-1073/83-I, kojim je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio da se utvrdi da ga je tuženi D. S. smetao u mirnom i posljednjem faktičkom posjedu zemljišta označenog kao k.č.broj 2/174 upisanog u zk.ul.broj 2142 k.o. B., a što po katastru čini k.č.broj 634, upisana u Pl.broj 1152 k.o. B., na način što je dana 27.09.1983. godine srušio dio ograde koju je on (tužitelj) postavio, a zatim sam postavio tu ogradu, tako što je zauzeo dio njegovog zemljišta, da se naloži tuženom da mu u roku od 48 sati vrati u posjed dio zemljišta koji je zauzeo, postavi ogradu na mjesto na kome se nalazila, kao i da se uzdrži od svakog daljeg smetanja na taj ili sličan način.

Sud je u obrazloženju rješenja naveo da je, cijeneći sve dokaze, našao da je tužbeni zahtjev tužitelja neosnovan; da je utvrđeno kako je između parničnih stranaka već deset godina sporazumno određena i postavljena granica u vidu betonsko-željezne ograde i da je ista poštivana od tužitelja i tuženog sve do septembra 1983. godine, kada je tužitelj, nakon izvršenog uređenja međe samoinicijativno i neovlašteno pomjerio tu ogradu, tako što je jedan željezni ram pomjerio unutar zemljišta tuženog za 0,5 metara i isti naslonio na samim zid tuženikove kuće, te na taj način odstupio od postojećeg betonskog temelja, kojeg je postavio sam ranije i u sporazumu sa tuženim; da je tuženi taj betonski ram istovremeno, odnosno nepotrebno nakon njegovog pomjeranja vratio na staru liniju, tj. među koja je vidljiva i na licu mjesta pokazana od parničnih stranaka i koju su stranke sporazumno odredile i postavile prije osam, pa i više godina; da je do takvog zaključka sud došao na osnovu podataka i mišljenja vještaka geometra, kao i iskaza saslušanih svjedoka; da se u konkretnoj situaciji ne radi o smetanju posjeda tužitelja po tuženom, obzirom da je sam tužitelj izvršio izmjenu određenog faktičkog stanja u odnosu na postavljenu granicu, te mu ne pripada pravo da traži zaštitu takvog svog ponašanja i radnje koja nisu na zakonu zasnovane; te, da radi svega izloženog u radnjama tuženog nema nedozvoljenih postupaka koji bi se mogli kvalifikovati kao čin smetanja posjeda tužitelja, jer tužitelj nije ni bio u posjedu dijela zemljišta kojeg je pomjeranjem željeznog rama namjeravao pripojiti uz svoje dvorište, dok je pitanje prava vlasništva na tom zemljištu pravno pitanje i ne može se raspravljati u postupku smetanja posjeda.

Protiv tog rješenja tužitelj M. A. je izjavio žalbu koju je Okružni sud u Tuzli rješenjem, broj Gž- 1790/84 od 30.08.1984. godine, odbio i prvostepeno rješenje potvrdio, te u obrazloženju istakao da iz podataka spisa slijedi da je tuženi, gradeći kuću 1974. godine i 1975. godine, čoškom kuće ušao u parcelu tužitelja; da je tužitelj prije pet do šest godina napravio željeznu ogradu, tako da je ona na mjestu gdje čošak kuće ulazi u njegovu parcelu bila takođe uvučena za oko pola metra i tako stanje se tolerisalo sve do učinjenog smetanja; da navodi žalbe tužitelja da on, a ni njegova sestra, nisu dali saglasnost da se zauzme dio parcele nisu relevantni, jer je to bilo prije desetak godina, a da je parnica samo za smetanje posjeda; da je tačna tvrdnja žalbe da je u postupku uređenja međe, ista uređena ne prema postojećoj ogradi, nego pravolinijski, a tačno je i da je rješenje o uređenju međe postalo pravosnažno, ali da to za parnicu zbog smetanja posjeda, obzirom na odredbu člana 78 stav 1 Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima nije relevantno; da, međutim, nije tačna tvrdnja žalbe da je tužitelj po pravosnažnosti rješenja o uređenju međe ogradu ispravio i pomjerio prema uređenoj međi, a da ju je tuženi vratio u prvobitni položaj po proteku 30 dana, jer je to suprotno podacima u spisu, budući da je tužitelj lično na ročištu od 18.04.1984. godine doslovce izjavio „postavljeni željezni kanat- ogradu tuženi je odmah nakon par dana uklonio i na taj način vratio ogradu na raniju liniju koja je istina tolerisana i sa njegove strane desetak godina“; da navedeno takođe tvrdi i tuženi, zbog čega iz saglasnih izjava stranaka slijedi da je tuženi odmah, a u svakom

slučaju u roku od 30 dana uspostavio prijašnje posjedovno stanje, te u toj radnji tuženog, a u skladu sa odredbama članova 76, 77 i 78 Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima, nema smetanja posjeda.

Nadalje, M. A. i B. S.1 su dana 07.09.1987. godine podnijeli tužbu protiv D. S. i SIZ stanovanja B., radi predaje u posjed nekretnina, i nakon što su provedene određenje radnje u postupku (izlazak na lice mjesta, ročišta pred sudom), Osnovni sud u Brčkom je dana 27.02.1989. godine donio rješenje, broj P.2155/87-I, kojim je odredio da se tužba smatra povučenom, a u obrazloženju naveo da je rješenjem od 26.08.1988. godine umirovljen postupak u toj pravnoj stvari, pa kako ni jedna od stranaka po proteku roka od šest mjeseci, računajući od dana kada je nastupilo mirovanje, sudu nije stavila prijedlog da se postupak nastavi, odlučeno je kao u „dispozitivu“ rješenja.

Odjeljenje za javni registar, Pododjeljenje za katastarske knjige, Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je, postupajući po zahtjevu B. S., dana 15.08.2017. godine sačinio zapisnik o obnavljanju granica parcele, u kojem je navedeno da su na terenu međe tačke vidno obilježene, te je konstatovano da postoji zauzeće parcele broj 222/1 od strane vlasnika parcele broj 223/1 D. L., gdje je izgrađen dio zida u parcelu broj 222/2. Navedeno je i da je D. L. upoznata sa stanjem na terenu i tom prilikom je izjavila da posjeduje papir za taj dio zemljišta, ali da nije ništa priložila na uvid, kao ni komisiji prilikom izlaganja zemljišta.

Analizom provedenih dokaza sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan, ali samo djelimično, i to u dijelu koji se odnosi na utvrđenje da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na zemljišnoj parceli k.č.broj 222/3 „O.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 3 m², a koja parcela i površina bi nastali uslovnim formiranjem od dijela parcele tuženih, tj. dijela k.p.broj 222/1, upisana u zk.ul.broj 697 k.o. B.- privremeni registar, i to u površini 3 m², išrafiranog i naglašenog sivom bojom na skici lica mjesta vještaka geodetske struke Adžikić Mirze od 14.02.2022. godine, kao sastavnom dijelu dopune nalaza i mišljenja navedenog vještaka sačinjene takođe tog dana.

Naime, za sud nije sporno, a to proizilazi i iz dokaza provedenih u postupku, da je ograda između parcela parničnih stranaka, koja je na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 01.12.2021. godine (skica sačinjena uz osnovni nalaz vještaka), kao i na skici lica mjesta vještaka od 14.02.2022. godine (skica sačinjena uz dopunski nalaz vještaka), označena crvenom bojom, postojala i ranije i da je lomila, odnosno prolazila pored objekta tužiteljice, jer je vještak prilikom obrazlaganja svojih nalaza jasno naveo da je na svakoj ranijoj skici postojala ograda, odnosno taj lom (u prilogu svog nalaza od 01.12.2021. godine vještak je dostavio i sp. broj 210/82, koji se odnosi na zahtjev D. S., prednika tužiteljice, za evidentiranje promjene na stambenom objektu na parceli broj 635, i u tom predmetu je takođe evidentirana ograda koja lomi pored stambenog objekta koji se nalazi na toj parceli broj 635).

Ta ograda je bila i u vrijeme postupka uređenja međe koji se vodio kod Opštinskog suda u Brčkom, pod brojem R.331./81, obzirom da je ista ucrtana i na skici snimanja vještaka R.331/82 od 24.09.1982. godine, koja skica je sačinjena za potrebe tog postupka (vještak geodetske struke Adžikić Mirza se samo nije mogao izjasniti da li je betonska ograda postojala i prije perioda vođenja postupka uređenja međe). U obrazloženju rješenja o uređenju međe od 04.11.1982. godine je navedeno

da je na licu mjesta utvrđeno zauzeće zemljišta predlagača M. A. i B. S.1 (prednici tuženih) stambenim objektom protivnika predlagača D. S. (prednik tužiteljice), koji je svojim jugozapadnim uglom unijet za 0,5 metara u zemljište predlagača, tako da ukupno zauzeće zemljišta predlagača stambenim objektom i postojećom betonskom ogradom iznosi 1,5 m², s tim da je protivnik predlagača D. S. prije izlaska i mjerenja vještaka geometra naveo da su mu svojevremeno predlagači i zemljišnoknjižni prednik predlagača dali saglasnost prilikom gradnje navedenog objekta da može izvršiti zauzeće njihovog zemljišta, ali da se ne može tačno izjasniti o veličini zauzeća, dok su, s druge strane, predlagači negirali da su svojevremeno dali takvu saglasnost.

Tužiteljica svoj tužbeni zahtjev, odnosno da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na dijelu parcele tuženih u površini od 5 m², upravo i zasniva na faktičkom stanju i ogradi koja je postojala i prije postupka uređenja međe, tvrdeći kako je njen pravni prednik imao saglasnost od prednika tuženih za zauzeće tog dijela parcele. Međutim, usmena saglasnost na koju se tužiteljica poziva (prilikom svog svjedočenja tužiteljica nije sporila da ne postoji niti jedan pisani trag o toj saglasnosti) ne može biti valjan pravni osnov za sticanje prava građenja, zbog čega se sud tim pitanjem (da li je postojala saglasnost prednika tuženih) neće ni baviti u daljem toku obrazloženja ove presude.

Ali, sve i da je ta saglasnost postojala u pisanom tragu, ista ne bi bila relevantna, kod činjenice da su prednici parničnih stranka nakon toga uredili među u predmetu broj R.331/81, u kojem su se saglasili da se međa između njihovih parcela utvrdi i obnovi prema nalazu vještaka geometra, što je sud i učinio, uz napomenu na kraju da stranke, ukoliko nisu zadovoljne tako uređenom međom imajući u vidu zauzeće zemljišta, mogu u parnici raspravljati sporno pitanje zauzeća u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti tog rješenja. To rješenje je postalo pravosnažno 20.01.1983. godine, a parnične stranke u ovom postupku nisu dokazale da je neko od njihovih prednika podnio tužbu u roku od tri mjeseca od pravosnažnosti rješenja o uređenju međe, kao bi u parnici dokazivao svoje jače pravo u odnosu na uređenu među.

Odredbom člana 20 stav 2 Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 6/80), propisano je da se pravo vlasništva stiče odlukom državnog organa, na način i pod uslovima određenim zakonom.

S tim u vezi, paragrafima od 273 do 283 Zakona o sudskom vanparničnom postupku („Službene novine Kraljevine Jugoslavije“, 45/1934), koji zakon je važio u vrijeme kada su prednici parničnih stranaka uređivali među, je bio propisan postupak uređenja međe, pa je tako u stavu 3 paragrafa 280 bilo propisano da će se u svim slučajevima utvrditi međa, ukoliko nije dokazano jače pravo, prema posljednjem mirnom posjedu (mirnoj državini), a ako se taj posjed utvrditi ne može, dijeliti sporna međašna površina će se dijeliti po pravičnoj ocjeni suda, s tim da je propisano i da je slobodno svakoj stranci ostvarivati svoje jače pravo putem parnice, ali to najdalje za tri meseca od dana pravosnažnosti odluke donesene u postupku o uređenju međa, osim ukoliko se u postupku uređenja međe nije dokazivalo jače pravo.

Dakle, kada je saglasnošću volja prednika parničnih stranaka uređena međa, i kada niko od njih nije podnio tužbu radi pobijanja tako uređene međe i utvrđivanja jačeg prava na određenom dijelu zemljišta, onda je time granica između parcela prednika stranaka postala granica koja je utvrđena u postupku uređenja međe. To

dalje znači da je rješenje Opštinskog suda u Brčkom, broj R.331/81 od 04.11.1982. godine, postalo valjan pravni osnov za usvajanje dijela tužbenog zahtjeva, tj. utvrđenja da je tužiteljica stekla pravo građenje na parceli tuženih broj 222/1 u površini od 3 m² (na dijelu parcele koju je vještak geodetske struke u ovom postupku uslovno formirao broj 222/3, a koji dio odgovara dijelu parcele tuženih broj 222/1, k.o. B., površine 3 m², išrafiran i naglašen sivom bojom).

Nakon što je pravosnažno okončan postupak uređenja međe, prednik tuženih M.A. je 03.10.1983. godine podnio tužbu protiv prednika tužiteljice D. S. radi smetanja posjeda, a M. A. i B. S.1 su 07.09.1987. godine podnijeli tužbu radi predaje u posjed nekretnina protiv D. S. i SIZ stanovanja Brčko, međutim ti postupci nisu relevantni za presuđenje u ovoj pravnoj stvari, odnosno, suprotno tvrdnji tužiteljice, ne dokazuju činjenicu da njoj pripada pravo na cjelokupnu površinu koja je predmet ovog spora (da joj pripada više od onoga što je utvrđeno u postupku uređenja međe), a koju je po njenim navodima stekla usmeno datom saglasnošću od prednika tuženih. Ovo stoga što se u predmetu smetanja posjeda ne raspravlja o pitanju prava na vlasništvo, dok je predmet predaje u posjed nekretnina završen povlačenjem tužbe, tj. nije donesena pravosnažna meritorna odluka, pa se ni sud neće detaljnije baviti tim predmetima i zapisnicima koji prate te postupke.

Prilikom davanja iskaza tuženi B. S. je istakao da tužiteljici ne spori dio gdje je njena kuća napravljena (što predstavlja trokut broj 1 na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 14.02.2022. godine, kao sastavnog dijela dopune nalaza i mišljenja tog vještaka), a u tom dijelu se njegova izjava i podudara sa granicom koja je utvrđena u postupku izlaganja pred Vijećem za izlaganje.

Imajući u vidu sve prednje navedeno, tužiteljici pripada pravo na dio parcele koji se trenutno vodi na tuženima broj 222/1, k.o. B., i to u površini od 3 m² (dio navedene parcele koji je išrafiran i naglašen sivom bojom na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 14.02.2022. godine), jer je rješenje Opštinskog suda u Brčkom, broj R.331/81 od 04.11.1982. godine u postupku utvrđenja i obnavljanje međe valjan pravni osnov za to, dok, s druge strane, ne postoji niti jedan valjan pravni osnov koji bi doveo do usvajanja preostalog dijela tužbenog zahtjeva tužiteljice, zbog čega granica između parničnih stranaka u tom dijelu ide u skladu sa trenutno važećim stanjem na katastarskom digitalnom planu, odnosno uz kuću tužiteljice, a ne na način kako se to trenutno nalazi na terenu.

Slijedom svega navedenog, valjalo je odlučiti kao u stavu prvom (I) izreke ove presude, odnosno djelimično usvojiti osnovni tužbeni zahtjev tužiteljice i utvrditi da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na dijelu zemljišne parcele k.č.broj 222/3 „O.“ ostalo neplodno zemljište u površini od 3 m², upisana u zk.ul.broj 698 k.o. B.- privremeni registar (uslovno formirana cjelina od dijela parcele tuženih 222/1, k.o. B.), a koji dio je išrafiran i naglašen sivom bojom i tako prikazan na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 14.02.2022. godine, te su tuženi u tom dijelu dužni priznati i trpiti da se na osnovu ove presude tužiteljica uknjiži i upiše sa istim pravom u Registru zemljišta Osnovnog suda Brčko distrikta, dok je u dijelu koji se odnosi na zahtjev za utvrđenje da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na preostalih 2 m² (što čini žuti dio iza kuće tužiteljice predstavljen na skici lica mjesta vještaka geodetske struke od 01.12.2021. godine), valjalo odbiti tužbeni zahtjev tužiteljice.

Odredbom člana 153 stav 4 Zakona o parničnom postupku propisano je da tužitelj može u jednoj tužbi istaći dva ili više tužbenih zahtjeva koji su u međusobnoj vezi i tražiti da sud usvoji slijedeći od tih zahtjeva, ako nađe da onaj koji je u tužbi istaknut ispred njega nije osnovan.

Kako kod kumulacije tužitelj određuje redoslijed prema kojemu će sud odlučivati o tužbenim zahtjevima, pa, stoga, kada sud i djelimično prihvati osnovni (prvi, glavni) tužbeni zahtjev, onda nije ovlašten odlučivati o ostalim zahtjevima, zbog čega ovaj sud, u situaciji kada je djelimično usvojio osnovni tužbeni zahtjev tužiteljice, nije odlučivao o njenom eventualno postavljenom tužbenom zahtjevu.

Odredbom člana 119 stav 2 Zakona o parničnom postupku propisano je da ako stranka djelimično uspije u parnici, sud može s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka podmiruje svoje troškove postupka ili da jedna stranka naknadi drugoj srazmjeran dio troškova. U ovom postupku tužiteljica je postavila osnovni i eventualni tužbeni zahtjev i njena namjera je bila usvajanje jednog od tih zahtjeva, zbog čega se prema usvojenom u cijelosti ili djelimično usvojenom tužbenom zahtjevu cijeni njen uspjeh. Kako je tužiteljica djelimično uspjela sa osnovnim zahtjevom za utvrđenje da ima valjan pravni osnov za sticanje prava građenja na dijelu parcele tuženih, jer je to utvrđenje tražila za 5 m², a uspjela je u dijelu od 3 m², sud cijeni da je zbog toga njen uspjeh u ovoj parnici u omjeru od 60%.

U troškovniku koji je usmeno opredijelila u završnom izlaganju tužiteljica je tražila troškove nagrade punomoćniku za sastav tužbe i pristup na 10 održanih ročišta u iznosu od po 200,00 KM, troškove vještačenja u iznosu od 370,00 KM i taksu na tužbu i presudu po odluci suda.

Obzirom na vrijednost spora od 4.000,00 KM (koji iznos je tužiteljica u tužbi odredila kao vrijednost spora), tužiteljici, saglasno odredbi člana 2 tarifni broj 2 Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokata u Republici Srpskoj iz 2000. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/00), imajući u vidu da se ta tarifa primjenjivala pred sudovima Distrikta zaključno sa 26.02.2019. godine, pripada nagrada punomoćniku za sastav tužbe i za pristup na pripremno ročište 19.02.2019. godine u iznosu od po 100,00 KM, dok joj u skladu sa odredbom člana 2 tarifni broj 2 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata iz 2005. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/05), pripada i pravo da potražuje nagradu punomoćniku za pristup na ročišta za glavnu raspravu održana 10.11.2020.godine, 15.02.2021., 13.10.2021. (uviđaj na licu mjesta), 28.12.2021. i 07.03.2021. godine u iznosu od po 160,00 KM. Prema tarifnom broju 1 tačka 1 i tarifnom broju 2 tačka 1 Zakona o sudskim taksama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01, 12/02, 23/03 i 11/20), tužiteljici pripada pravo da potražuje i taksu na tužbu i presudu u iznosu od po 100,00 KM. Međutim, uspjeh tužiteljice u ovom postupku je u omjeru od 60%, zbog čega joj za gore navedene stavke pripada iznos od 720,00 KM (60% od 1.200,00 KM)

Osim toga, tužiteljici pripada pravo da potražuje i troškove vještačenja po vještaku geodetske struke u punom iznosu od 370,00 KM, jer su ti troškovi bili nužni za donošenje odluke u ovoj sporu.

Tužiteljica je u svom troškovniku tražila troškove pristupa punomoćnika na deset ročišta, ali u ovoj parnici je održano ukupno šest ročišta, pa su za ta ročišta

tužiteljici i dosuđeni troškovi, dok je preostali dio njenog zahtjeva u vezi s tim neosnovan.

Dakle, tužiteljici na ime troškova parničnog postupka pripada ukupno iznos od 1.090,00 KM.

Imajući u vidu navedeno, na osnovu odredbe člana 119 stav 2 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučeno je kao u stavu drugom (II) izreke presude, odnosno obavezani su tuženi da tužiteljici naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 1.090,00 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude.

S U D I J A

Zlatan Kavazović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba Apelacionom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema presude, a podnosi se putem ovog suda, u dovoljnom broju primjeraka za sud i suprotnu stranu.